

Schone stranden

De effectiviteit van *Litter Guards* op Zandvoort
Juli 2021

Inhoudsopgave

<i>Litter Guards</i> op Zandvoort	3
Methode	3
Effectiviteit van de <i>Litter Guards</i>	4
Conclusie	5
Locatie en samenstelling van het afval	6
Beleving van de bezoekers	7
Aanbevelingen	8

Litter Guards op Zandvoort

In de zomer worden stranden meer bezocht. Dit betekent ook een stijging van de hoeveelheid zwerfafval. Om hier wat aan te doen heeft de Groene Lobby *Litter Guards* opgezet die de stranden ontdoen van zwerfafval: ze ruimen het afval op (inspireren), spreken mensen aan om hun eigen afval op te ruimen (motiveren) en ze delen afvalzakjes uit (faciliteren). In dit onderzoek is de effectiviteit van de *Litter Guards* op het strand van Zandvoort gemeten.

Het onderzoek vond plaats op 17 en 18 juli. Aangezien er slechts twee dagen zijn gemonitord, moet er rekening mee worden gehouden dat dit onderzoek een momentopname is. Zowel de beleving van de bezoekers als de hoeveelheid en samenstelling van het zwerfafval is meegenomen. Dit laatste is gedaan met behulp van de Litterati app. In deze app kan elk stuk afval tijdens het opruimen worden vastgelegd. Vervolgens wordt elk stuk getagged door middel van de COMB methode: de categorie, het object, het materiaal en het merk worden aan het stuk afval toegekend.

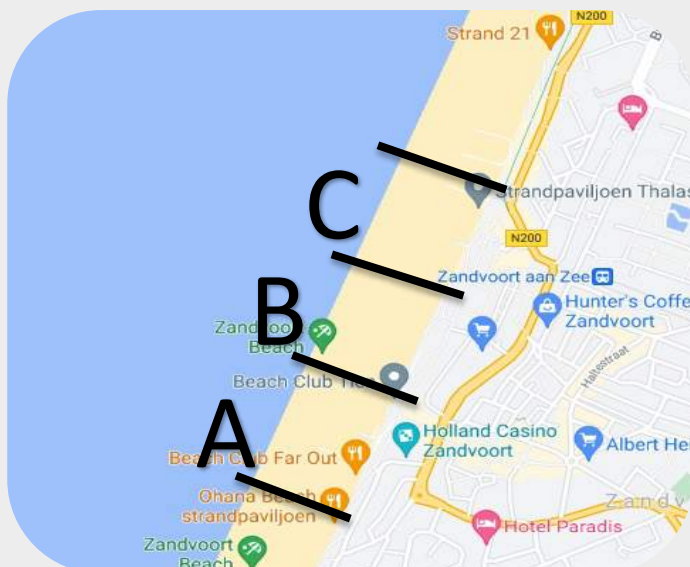
Methode

Om de effectiviteit van de *Litter Guards* te meten zijn de gebieden opgedeeld in drie stukken: A, B en C. Hierbij zijn steeds in één gebied geen *Litter Guards* actief, in één gebied spreken *Litter Guards* enkel mensen aan en in het laatste gebied spreken *Litter Guards* mensen aan en ruimen ze het afval ook op. Bij aanspreken hoort ook het uitdelen van een afvalzakje. Zie hieronder de verdeling van de gebieden.

Gebied A: van Ohana beach Palvijoën tot Beach Club 10

Gebied B: van Beach Club 10 tot Noosa

Gebied C: van Noosa tot Strandpaviljoen Thalassa

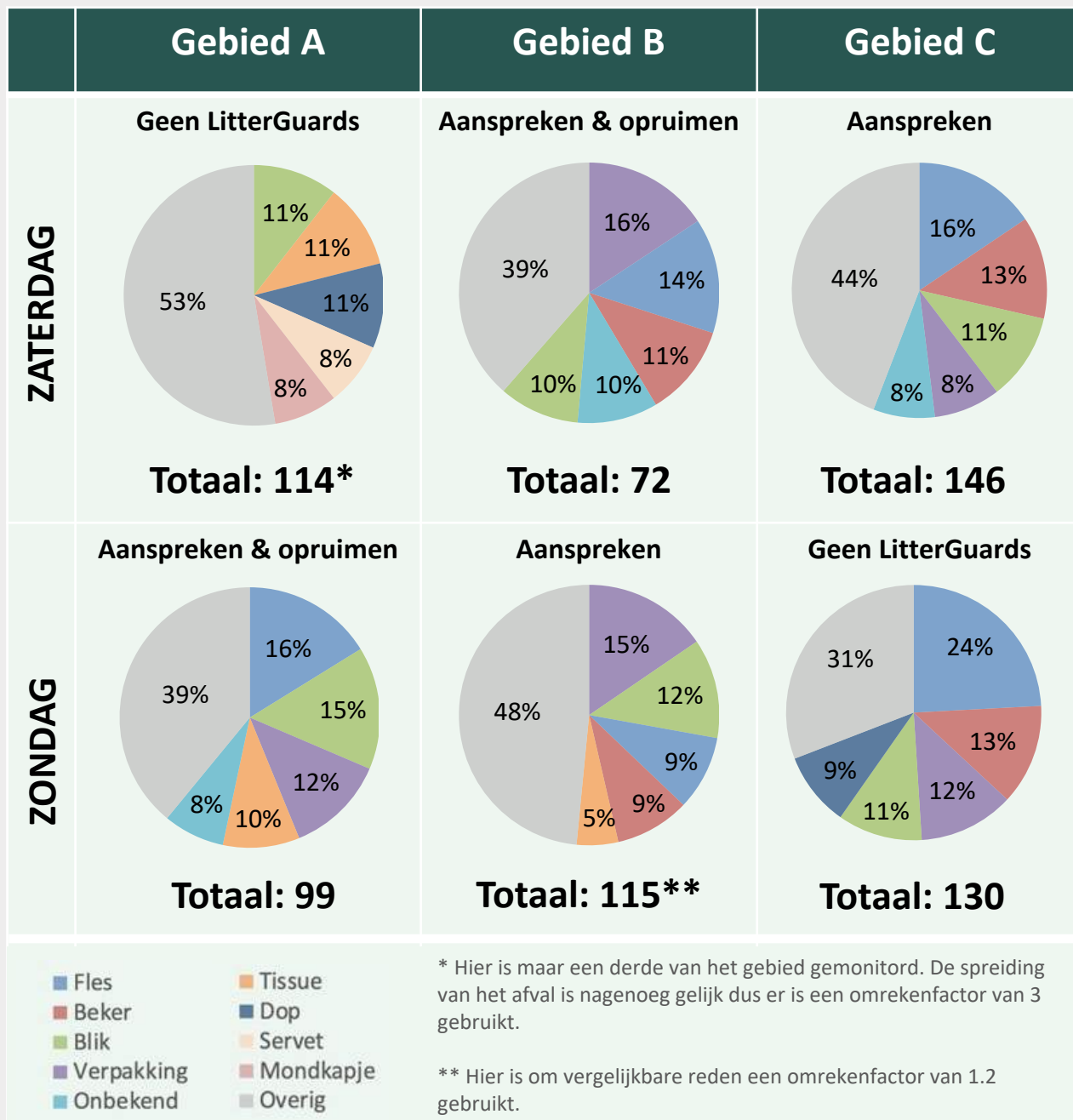
Aan het einde van de dag worden deze drie gebieden met elkaar vergeleken door vanaf dat moment het afval te registreren met de Litterati app. Overdag is het afval dus niet geregistreerd, maar alleen opgeruimd in de daarvoor bestemde gebieden. De verwachting is dat het meeste afval wordt geregistreerd in een gebied waar geen *Litter Guards* actief zijn geweest en het minste in een gebied waar de *Litter Guards* overdag mensen hebben aangesproken én zelf hebben opgeruimd.

Effectiviteit van de *Litter Guards* (1/2)

Hieronder een weergave van het totale aantal en de samenstelling van het zwerfafval in de drie gebieden op de twee dagen van het onderzoek. Het was op beide dagen rond de 20 °C en nagenoeg even druk op het strand.

Op het eerste gezicht lijken in gebieden B en C ongeveer dezelfde objecten voor te komen op beide dagen. In gebied A is dit in mindere mate het geval. Een reden hiervoor kan zijn dat hier op zaterdag maar een derde van het gebied is gemonitord wat onzekerheid met zich meebrengt (zie voetnoot: *).

Effectiviteit van de *Litter Guards* (2/2)

Verder valt op dat bij een vergelijking tussen de twee dagen de totale aantallen in gebied C niet volgens verwachting zijn. Op de dag dat de *Litter Guards* mensen aanspreken is er aan het einde van de dag toch meer afval gevonden dan op de dag dat ze niet actief waren. De proportie flesjes en de proportie verpakkingen zijn wel lager op de dag dat mensen aangesproken werden. Het zou zo kunnen zijn dat het aanspreken meer effect heeft op dit soort grotere stukken afval, omdat deze meer opvallen.

In gebieden A en B zijn de aantallen wel in lijn met de verwachting. In gebied A is er meer afval gevonden op de dag dat de *Litter Guards* niet actief waren dan op de dag dat de *Litter Guards* zowel mensen aanspreken als het afval zelf opruimden.¹ In gebied B is er meer afval gevonden op de dag dat de *Litter Guards* enkel mensen aanspreken dan op de dag dat de *Litter Guards* zowel mensen aanspreken als zelf het afval opruimden.²

Bij een vergelijking tussen gebieden zijn de aantallen op zondag volgens verwachting. Aanspreken en opruimen had het meeste effect op het zwerfafval, daarna kwam enkel aanspreken¹ en bij geen actieve *Litter Guards* bleef het meeste afval liggen. Voor zaterdag geldt dit niet, maar dit kan komen door de grote omrekenfactor en daarmee onzekerheid in gebied A.

Conclusie

Al met al is het niet mogelijk om harde conclusies te trekken op basis van de uitkomsten van dit onderzoek, aangezien niet alle gebieden volledig zijn onderzocht op beide dagen.

Desalniettemin kan gezegd worden dat dit onderzoek doet vermoeden dat zowel het opruimen van het afval als het aanspreken van mensen invloed heeft op de uiteindelijke hoeveelheid zwerfafval. Als het om een combinatie van opruimen en aanspreken gaat, is er steeds een direct effect te zien bij zowel een vergelijking tussen gebieden als bij een vergelijking tussen dagen. Bij enkel aanspreken is er alleen een effect te zien bij een vergelijking tussen gebieden (op zondag). Ook is er enige indicatie voor een effect van het aanspreken van mensen op het soort afval dat ze achterlaten. Dit zou in volgend onderzoek nog verder onderzocht kunnen worden.

¹ Let op! Dit was zonder de correctie niet het geval, dus harde conclusies kunnen niet getrokken worden.

² Dit was ook zo zonder de correctie.

Locatie en samenstelling van het afval

Gedurende het hele weekend zijn er in totaal **588 stuks zwerfafval** geregistreerd.

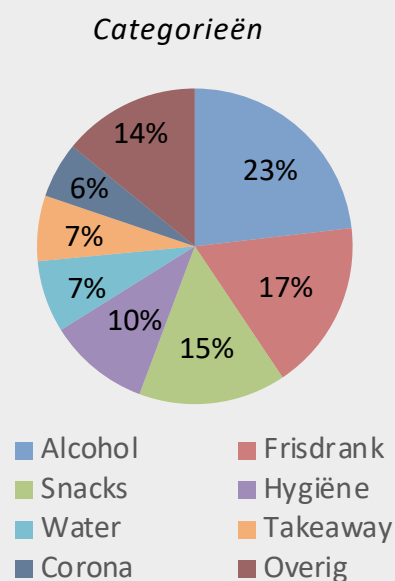
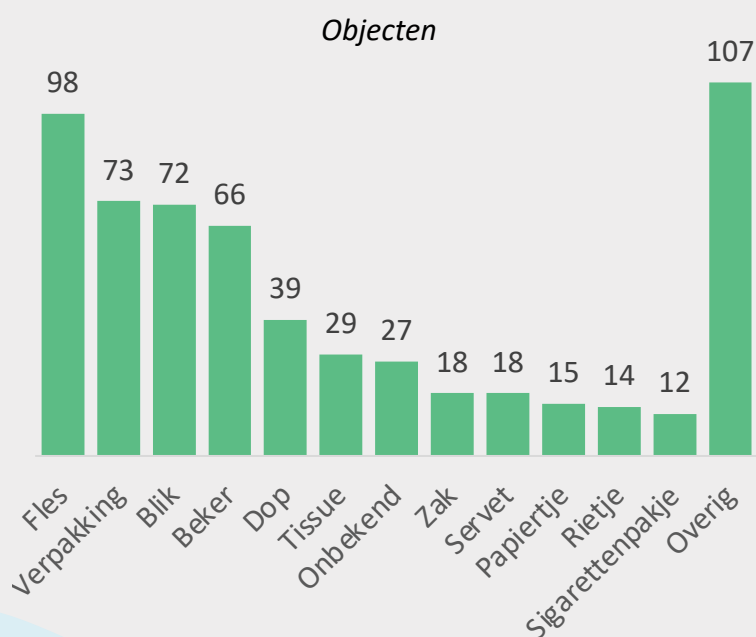
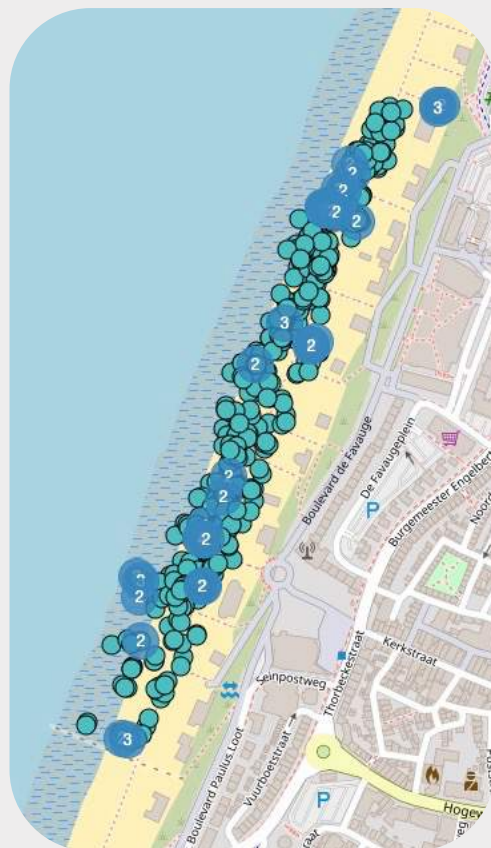
Dit bestond met name uit afval afkomstig van alcohol, frisdrank en snacks (zie cirkeldiagram). Verder zijn er ook hygiëneproducten, waterflesjes, takeaway en corona-gerelateerde artikelen gevonden. De categorie 'Overig' bestaat uit tabak, sap, energy drink, zuivel, kleding, boodschappen en bedrijfsafval.

Als er wordt ingezoomd op de objecten waren dit vooral flesjes, blikjes, verpakkingen en bekers (zie grafiek). Overige objecten waren met name uit de categorieën snacks en takeaway, zoals bakjes, ijsverpakkingen, drinkverpakkingen en chipszakken. Een groot deel van deze objecten was van plastic (46%), papier (26%), metaal (14%) of glas (9%).

De meestvoorkomende merken van het gevonden afval zijn Heineken, Coca Cola, Fanta, Desperados, Lipton, Spa en Albert Heijn. Bij de meeste objecten was het merk echter niet herkenbaar.

Door de samenstelling van het afval lijkt het erop dat vooral jongeren het onderzochte gedeelte van het strand bezoeken. Buurtbewoners en eigenaren van beach clubs bevestigen dit.

Locatie van het afval

Beleving van de bezoekers

De bezoekers waren erg blij met de komst van de *Litter Guards*. Ze reageerden positief in gesprekjes over het strand en waren blij met een papieren tasje voor hun afval.

De meeste bezoekers waren van mening dat mensen zelf verantwoordelijk zijn voor het weggooien van hun eigen afval. Ze gaven wel aan dat dit soms lastig kan zijn omdat op veel plekken prullenbakken ver van de bezoekers af staan. Dit werd ook opgemerkt door de *Litter Guards*: er lag beduidend minder afval op plekken dichtbij een prullenbak dan op plekken verder van een prullenbak af. Richting het einde van de dag zaten de meeste prullenbakken vol (zie foto's). Bezoekers die 's avonds nog op het strand aanwezig waren, konden hun afval dus nergens meer kwijt. Hierdoor ontstond bijplaatsing (zie foto onderaan).

Volle prullenbak in gebied A

Volle prullenbakken in gebied B

Bijplaatsing in gebied C

Aanbevelingen

Op basis van de besproken resultaten doen wij hieronder een aantal aanbevelingen voor de preventie van zwerfafval.

Het bereiken van de jeugd

Tot nu toe lukt het nog niet genoeg om de jeugd te bereiken als het gaat om het weggooien van afval. Een oplossing hiervoor zou een aanpassing van het uiterlijk van de prullenbakken kunnen zijn.

Als een prullenbak beter past bij de omgeving én meer opvalt, wordt deze meer gewaardeerd en gebruikt door bezoekers. Ook kan het bijplaatsing tegengaan. Een voorbeeld hiervan is de gewrapte container van ANDC (zie afbeelding).

Meer en grotere prullenbakken

Zoals op de foto's op pagina 7 te zien, willen mensen hun afval vaak wel weggooien, maar is hier simpelweg geen plek meer voor. Om deze reden raden wij aan wat extra prullenbakken te plaatsen op het strand en deze van grote omvang te maken. Ook zouden de prullenbakken vaker geleegd kunnen worden. Op deze manier wordt afval bovenop prullenbakken en bijplaatsing voorkomen.

Papieren tasjes bij beach clubs

Bezoekers van Zandvoort gaven aan dat de papieren tasjes die de *Litter Guards* uitdeelden vroeger bij beach clubs gratis werden weggegeven. Als bovenstaande oplossingen niet voldoende zijn, raden wij aan dit opnieuw in te voeren. Op deze manier faciliteer je de bezoekers in het bij elkaar houden van hun afval, zodat ze het aan het einde van de dag makkelijk weg kunnen gooien.